СЕЛСКОСТОПАНСКА АКАДЕМИЯ
AGRICULTURAL ACADEMY

гр. София 1373, ул. Суходолска № 30, тел.: +359 2 812 75 05; факс: +359 2 812 75 15;
Sofia 1373, 30 Suhodolska Str.; tel.: +359 2 812 75 05; fax: +359 2 812 75 15;
e-mail:ssa@agriacad.bg; http://agriacad.bg/

ОДОБРЯВАМ:

ПРОФ. ДН ИНЖ. МАРТИН БАНОВ

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ССА

ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА ЗА ПРОВЕРКА НА АВТЕНТИЧНОСТТА И НАЛИЧИЕТО НА ПЛАГИАТСТВО В НАУЧНИТЕ РАЗРАБОТКИ НА СЕЛСКОСТОПАНСКА АКАДЕМИЯ

I. Общи положения

1. Настоящите правила регламентират условията за проверка на коректността на авторите при създаване на научни текстове в структурните звена (СЗ) на ССА с цел предотвратяване на плагиатството.

2. Проверката се извършва чрез специализирана информационна система (СИС) за установяване на плагиатство и ще включва проверка на дисертационни трудове за ОНС „Доктор" и ДН.

3. Задачата на системата е да предостави информация, която позволява идентифицирането на броя на заемките в анализирания текст от външни източници: Интернет, RefBooks, собствени бази данни, базите данни на други университети.

4. ССА чрез отдел „Информационно обслужване" (ЦА) ще създаде и поддържа собствена електронна референтна база данни, с която също ще бъдат сравнявани дисертациите.

II. Терминология

Видовете плагиатство са:

✓ **Клониран плагиат** – представлява директно преписване на текст без цитиране на източника;

✓ **Перефразиране** (без цитиране на автора) – част от чуждо произведение се перефразира с други думи и се представя като свое;

✓ **CTRL + C** плагиатство - малки промени в съдържанието;

✓ **Ремикс (пачуърк)** плагиатството е актът на събиране на информация от множество източници и комбинирането им в едно произведение. Някои фрази се копират дума по дума, докато други са парафраза, за да направят текста свързан. Обикновено тук проблемът е, че няма цитат на поне един източник.

✓ **Самоплагиатство** (рециклирано плагиатство) - заимстване от собствена предишна работа, без да се цитират правилно източниците.

✓ **Хибридният плагиат** е смес от работа, която е правилно цитирана заедно с копирани пасажи от оригинален източник, който не е цитиран.

✓ **Плагиатство чрез превод** – случва се, когато се извършва превод на съдържанието от друг език без цитиране на оригиналната работа;

✓ **Артистично плагиатство** - представяне на същата работа чрез различна медия: текст, образ, видеоклип, подкаст и т.н.;

✓ **Плагиатство на източниците** – налице е когато се използват данни или текстове от вторичен източник (представляващи цитат на автор), като вместо да бъде цитиран този източник е цитиран оригиналният източник. В този случай, най-правилното е да се цитират и двата източника.

НЕ СЕ СМЯТА ЗА ПЛАГИАТСТВО ЦИТИРАНЕТО НА ЗАКОНИ, ПОСТАНОВЛЕНИЯ И ДРУГИ ОФИЦИАЛНИ АКТОВЕ НА ДЪРЖАВНИ ОРГАНИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ, ВКЛ. СЪДИЛИЩА, КАКТО И НОВИНИ И ВСЕИЗВЕСТНИ, ОБЩОПРИЕТИ ФАКТИ (има множество примери като слънцето изгрява от изток, но за всяка наука има различен набор от такива факти).

III. Методология за оценка на дисертационните трудове по отношение на плагиатството

1. Критериите за оценка на научните разработки за наличие на плагиатството са:

- Липса на плагиатство – за да се отчете липса на плагиатство всеки текстов фрагмент, който има "характер на авторство и творческа работа", заимстван от някой друг, трябва да бъде цитиран по надлежния ред и да бъде отразен в списъка с използваната литература (библиография). Действащият наказателен кодекс на България (чл. 173, ал. 1[1]) обявява плагиатството за престъпление, като го дефинира така: издаване или използване под свое име или псевдоним на чуждо произведение на науката, литературата и изкуството или значителна част от такова произведение.

- Липса на самоплагиатство – необходимо е всеки текстов фрагмент, заимстван от собствена разработка, която преди това е била публикувана, да бъде цитирана по надлежния ред и да бъде отразена в списъка с използваната литература. В академичните изследвания самоплагиатството е форма на нарушение на научните изследвания. Публикуваните изследвания трябва да са актуални и не е приемливо старото съдържание да бъде предадено буквално или да се третира като ново, а авторът следва да се самоцитира. Самоплагиатството, обаче, не е незаконно в повечето случаи.

- Липса на манипулация – при наличие на умишлено манипулиране на текста, за да се скрие плагиатство (измама), научният ръководител е длъжен да уведоми ръководството на ССА и Комисията по научна етика към ССА с цел предприемане на подходящи мерки в рамките на законодателството и вътрешно-институционалните процедури. Неуведомяването на академичната администрация за такива факти се тълкува като умишлено прикриване на измами. Поради евентуални технически несъвършенства на системата, всеки случай на манипулация трябва да бъде внимателно проучен.

2. Проверката на дисертационни трудове за ОНС „Доктор" и ДН се осъществява от научния ръководител/консултант на докторанта.

3. В зависимост от резултата от проверката, научният ръководител има право да върне до 3 пъти работата на докторанта за корекции, свързани с намаляване сходството с други текстове. След всяка корекция текстът подлежи на нова проверка.

4. При наличие на плагиатство в окончателния текст, доказано по законоустановения ред, се прилагат процедурите, описани в чл. 30 и 30а от ЗРАСРБ.

---

[1] **Чл. 173.** (1) (Изм. - ДВ, бр. 10 от 1993 г., изм. - ДВ, бр. 92 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 53 от 2022 г.) Който издава или използува под свое име или под псевдоним чуждо произведение на науката, литературата или изкуството или значителна част от такова произведение, се наказва с лишаване от свобода до три години или с глоба от сто до триста лева, както и с обществено порицание.

5. Научният ръководител/консултантът задължително включва изявление за липса на плагиатство като част от становището си относно готовността на докторанта за защита на дисертационния труд.

6. За да се избегне плагиатството е необходимо:

- „Да не се използва предишно съдържание, за да се състави ново“ (https://smodin.io/bg/blog/how-to-avoid-plagiarism-in-writing/). Ако все пак трябва да се направи, е задължително да се цитира автора на разработката (независимо дали цитатът се използва в сравнителен, потвърдителен или друг контекст);
- Ясно и точно да се уточни коя част е взаимствано съдържание. Ако се цитират точните думи, използвани в източниците, трябва да се използват кавички, за да се посочи цитирания текст;
- Да се избягва неправилно цитиране (грешка 404) – включва цитиране на несъществуващ източник или непълно цитиране;
- Да се избягва заместването само на отделни думи или перефразиране на откъси от чужди текстове. Това показва, че не разбирате съдържанието или не можете да изразите собственото си мнение.

IV. Обжалване на доклади за плагиатство

Ако докторантът не е съгласен с оценката за наличие на плагиатство, той има право, в срок от 10 работни дни след обявяването на решението, да поиска разглеждане на спорния въпрос от Комисията по научна етика към ССА. Правилата за подаване на възражение са описани в Правилника за работа на Комисията.

1. Комисията взема окончателно решение въз основа на собствена проверка на спорния текст в срок от 30 работни дни след подаването на жалбата.
2. Жалбата може да бъде подадена само веднъж.
3. Всички предложения, свързани с дисциплинарните процедури се извършват в съответствие с вътрешните правила на Селскостопанска академия и КТ.

V. Заключителни разпоредби

Вътрешните правила са приети от Управителния съвет на ССА с протокол № РД-04’ и влизат в сила от 19.04.2023 г.